

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 30824082/610- 261571
Konu : Yazılı soru önergeleri

.../.../2019

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları, Bakanlığımıza geliş tarih-sayıları ile konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KORUM
Bakan

EKLER:

- Liste (4 Adet- 4 Sayfa)
- Cevap yazısı (47 Adet, 80 Sayfa)

**T.C. ÇEVRE VE
ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI**

**ADANA MİLLETVEKİLİ
SAYIN TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ'UN
TBMM 7/7261 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR
SORULARI VE CEVAPLARI**

SORULAR:

Adana Valilik İstasyonu Hava Kalitesi Ölçüm İstasyonu'ndan alınan verilere göre; partikül madde toleranslı yasal limit değerlerinin tüm istasyonlarda yoğun biçimde aşıldığı görülmektedir. Partikül madde toleranslı yasal limit değeri miktarı, 2017 yılında 88 defa aşılmıştır. Adana Çevre Mühendisleri Odası Başkanı Kenan Doğan, bugüne kadar Adana'da 125 kez limit aşımı yaşandığına dikkat çekmiştir. Oysa Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliğine göre; insan sağlığı açısından 1 yıl içerisinde 35 defa limit aşılabilir.

Adana'da hava kirliliğinin yüksek olmasının önde gelen nedenleri uzmanlar tarafından; enerji üretimi, kentsel dönüşüm, sanayileşme, trafik, ısınmada kömür kullanımı, yeterli yeşil alan olmaması, hava koridorlarının olmaması olarak sayılmaktadır.

Dünya Sağlık Örgütü (WHO) Kanseri Araştırma Birimi dış ortam hava kirliliğinin akciğer kanserine yol açtığını 2013 yılında açıkladı. Kanserin yanı sıra hava kirliliği; solunum enfeksiyonu, kalp hastalıkları, kronik akciğer hastalıkları, erken bebek ölümleri, sakat doğumlar ve kitlesel ölümlere neden olmaktadır.

Bu Gerekçeyle;

- 1) Partikül madde toleranslı yasal limit değerlerinin çok üstünde ve limit aşımının bu kadar çok sayıda olması Bakanlığınız tarafından araştırılmış mıdır? Araştırıldıysa nedeni nedir? Araştırılmadıysa neden araştırılmamıştır?
- 2) Adana'da vatandaşlarda ciddi sağlık sorunlarına neden olabilecek hava kirliliği konusunda Bakanlığınızın önlemleri/çalışmaları var mıdır?
- 3) Adana Çevre Mühendisleri Odası Başkanı Kenan Doğan; kentte katı yakıt tüketilen Yüreğir ve Sarıçam ilçelerinin büyük bölümünde ve Seyhan ilçesinin Gürselpaşa, Fevzipaşa, 2000 Evleri, Fatih mahallelerinin yer aldığı bölgelerde hava kirliliği yüzünden yoğun sis oluştuğunu vurgulamıştır. Katı yakıt tüketimini azaltmak için çalışmalarınız var mıdır?
- 4) Bahsi geçen limit aşımaları yerel yönetimlerle eşgüdümlü olarak Bakanlığınızca takip ediliyor mu? Limit değerlerin sağlanması için gerekli denetimler yapılıyor mu?
- 5) 20 Aralık'ta Adana Havalimanı'nda yoğun sis nedeniyle görüş mesafesinin 50 metreye kadar düşmesiyle uçak seferleri iptal edildi. Sise hava kirliliğinin nedeni olduğu iddiası doğru mudur?

CEVAP:

1- Bakanlığımızca yapılan çalışmalarda kirliliğinin ana kaynağının ısınmanın yanı sıra trafik olduğu tespit edilmiştir. Yaz aylarında ise anız yangınları önemli bir etkidir. Kentimizde kirliliğe neden olan önemli bir sorununun da vatandaşlarımızın ısınmada her türlü materyali (lastik, atık yağ, tekstil atıkları, kablo, ıslak ve boyalı odun, evsel atıklar vb.) yakıt olarak kullanmasıdır. İllerimizin hava kalitesi durumları düzenli olarak takip edilmekte ve hava kirliliği seviyelerinde yükselme olan iller gerekli tedbirlerin alınmasına yönelik resmi yazı ile uyarılmaktadır. İllerce belirlenen tedbirler Mahalli Çevre Kurullarında görüşülerek karara bağlanmaktadır. 2014 yılından itibaren alınması gereken tedbirler illerin Temiz Hava Eylem Planlarında yer almaktadır.

2-Adana İli Mahalli Çevre Kurulu toplantısında 2018/78 sayılı MÇK kararı ile 2018-2019 kış döneminde bu İl'de uygulanacak yakıt programı ve hava kirliliğinin kontrolüne yönelik tedbirler planlanmış olup, buna göre il genelinde satışa sunulacak olan yerli ve ithal yakıtların özellikleri, ısınma amaçlı kullanılması yasak maddeler, yardım amaçlı dağıtılacak kömürler, sanayi tesisleri, sıcaklık şartları ve yakma saatleri, yakma sistemleri, kömür satışı ve denetimi konularında uygulanacak olan tedbirler karara bağlanmıştır.

Hava kirliliğinin önlenmesi amacıyla, Ülkemizde kullanılabilecek katı yakıt (kömür) özellikleri 13.01.2005 tarih ve 25699 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Isınmadan Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği, Hava Kirliliğinin Kontrolü ve Önlenmesi Genelgesi hükümleri, bu çerçevede alınan Mahalli Çevre Kurulu Kararları doğrultusunda belirlenmiştir.

Bakanlığımızın Merkez ve Taşra Teşkilatı ile yetki devri yapılan 164 adet Belediye Başkanlığınca Ülkemiz genelinde yapılan denetimlerde, bu mevzuata aykırı olduğu tespit edilen katı yakıtlar (kömür) için idari para cezalarının yanı sıra; il dışına çıkartma, piyasadan toplatma, satışı durdurma, sanayi kullanımına gönderme, üreticiye iade etme gibi idari yaptırımlar uygulanmaktadır. Bu kapsamda, Adana İli özelinde 2013-2019 yılları arasında 28.586.489 ton katı yakıt (kömür) denetlenmiş, yapılan egzoz emisyon ölçümü denetimlerinde 2137 araca idari yaptırım uygulanmıştır.

3- 13.01.2005 tarih ve 25699 sayılı “Isınmadan Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği” ve 2010/14 sayılı “ Hava Kirliliğinin Kontrolü ve Önlenmesi Genelgesi” kapsamında 28.09.2018 tarihli ve 2018/78 sayılı MÇK kararı ile Adana İlinde kullanılacak katı yakıtların (ithal ve yerli kömür) özellikleri ve sınırları belirlenmiştir. İlimizde kullanılacak olan katı yakıtların satış izin belgeleri, uygunluk belgeleri, analizleri ve katı yakıt satıcısı kayıt belgesi (KYS) işlemleri Bakanlığımızın Adana Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından yürütülmekte olup, mevzuata uygun olmayan ısınma amaçlı katı yakıtların kullanımının engellenmesi için Belediye Başkanlığı ve İl Müdürlüğümüzce denetimler yapılmaktadır. Adana’nın 4 büyük ilçesi Seyhan, Çukurova, Yüreğir ve Sarıçam’ı kapsayan hava kirleticileri için emisyon envanteri hazırlanmıştır. Envantere bağlı olarak yapılacak hava kalitesi modelleme çalışmaları Bakanlığımızın yürütmekte olduğu “Ulusal Hava Kirliliği Emisyon Yönetim Sisteminin Geliştirilmesi Projesi” ile tamamlanacaktır. Bu çerçevede kirletici kaynakların etkilerinin değerlendirilmesi konusunda da detaylı çalışmalar planlanmıştır. Kömür yerine doğalgaz yardımı yapılması konusu Bakanlıklar için bir işbirliği konusu olmakla birlikte, yerel yönetimler düzeyinde yaygınlaştırılması hususu yine yerel yönetimler tarafından değerlendirilmesi gereken bir konudur.

4- Hava Kalitesi İzleme İstasyonları ile hava kirliliği ölçümleri 7/24 sürekli olarak ölçülmektedir. Söz konusu ölçüm sonuçları Bakanlığımıza ait olan www.havaizleme.gov.tr adresinden tüm vatandaşlarımıza açık bir şekilde sürekli olarak yayınlanmaktadır.

5- Hava kalitesi izleme istasyonu verileri dikkate alındığında sisli havanın etkisiyle birlikte kirlilik yeterince dağılmadığından dolayı ölçüm değerleri yüksek olsa da meteorolojik şartların normale dönmesiyle ölçüm değerlerinde düşüş gözlemlenmiştir. Meteorolojik tanımı itibariyle sis; yatay görüş mesafesini 1 kilometrenin altına düşüren meteorolojik bir olaydır ve yerle temas eden hava içindeki su buharının yoğunlaşması veya donarak kristalleşmesi sonucu ortaya çıkan çok küçük su damlacıkları veya buz kristallerinden meydana gelmektedir.

